

РЕШЕНИЕ

№ 4986

гр. София, 25.09.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в публично заседание на 17.09.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **8050** по описа за **2017** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК.

Делото е образувано по искова молба от Е. Д. М., понастоящем в Затвора С., срещу Министерство на правосъдието, като претендира обезщетение в размер на 10 000 лв. за претърпени неимуществен вреди на 20.11.2015 г. и 26.11.2015 г., когато е бил доведен в сградата на СРС за участието си в дело. Твърди се, че помещението на ареста, където той е бил задържан до започване на делото се намирало под земята, като било ужасно мръсно, миришело на влага и липсвал чист въздух. От тези нечовешки условия М. получил стрес, психическа травма и общо разстройство на здравето.

Делото е образувано след като с Решение № 8916 / 07. 07. 2017 г. по адм. д. № 2939 / 2017 г. по описа на ВАС е отменено Решение № 295 / 13. 01. 2017 г. по адм. д. № 11702 / 2015 г. по описа на АССГ и делото е върнато за нова разглеждане от друг състав.

С молба от 26. 11. 2019 г. ищецът Е. М., сочи че ответници по иска са Министерство на правосъдието и Главна дирекция „Охрана“, като от всеки един от ответниците претендира обезщетение в размер на 10 000 лв.

В съдебно заседание, ищеца се явява лично, като поддържа предявения иск по изложените в него съображения.

Ответникът – Министерство на правосъдието, чрез депозиран по делото писмен

отговор на исковата молба (при първоначалното разглеждане на делото), счита иска за неоснователен и недоказан.

Ответникът – Главна дирекция „Охрана“, чрез депозиран по делото писмен отговор на исковата молба, счита иска за неоснователен и недоказан.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото е безспорно, че Е. Д. М. пребивава в Затвора С. и на 20.11.2015 г., както и на 26.11.2015 г., бил транспортиран от там до помещенията за временен престой и изолация на задържани лица, т.нар. арестно помещение на Софийски районен съд.

С исковата молба и съобразно направените уточнения, се претендира обезщетение в размер на 10 000 лв. от всеки един от ответниците, като се твърди, че са причинени неимуществените вреди в резултат на незаконосъобразни действия и бездействия на служители на ГД „Охрана“, които са го поставили в унижителни условия, несъвместими с човешкото достойнство, във среда в която се е поболял, а Министерството на правосъдието, тъй като е собственик на сградата.

По делото са представени (включително при първоначалното разглеждане) справки от ГД „Охрана“, заповедите за конвоирането на ищеца, заповед № ЛС- 04-1042 / 2015 г. на министъра на правосъдието, извадка от медицинския картон на ищеца, касаещо процесния период, като освен това са разпитани като свидетели И. Б. И. и лишения от свобода М. Г. Ц..

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Искът е допустим, тъй като както Главна дирекция „Охрана“, така и Министерството на правосъдието са самостоятелни юридически лица.

Разгледана по същество исковата молба е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове.

На основание чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице.

Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и/или бездействия. Във фактическия състав на отговорността на държавата или общината за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействия и настъпилия вредоносен резултат.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ.

По отношение на Министерство на правосъдието, иска следва да се отхвърли изцяло, тъй като същия не е надлежен ответник.

Както се сочи в Решение № 8916 / 07. 07. 2017 г. по адм. д. № 2939 / 2017 г. по описа на ВАС, с което делото е върнато за ново разглеждане, до изменението на чл.130а на Конституцията на Република България (ДВ, брой 100 от 18 декември 2015 г.) имуществото на съдебната власт се управлява от министъра на правосъдието. Местоположението и видът на помещенията за временен престой и изолация на задържани се определят при проектирането на обектите на съдебната власт. Съгласно чл.16, ал.1 от Наредба № 4 от 10 януари 2008 г. инвестиционният проект на обект на съдебната власт се приема от експертен технически съвет при министъра на правосъдието. Що се отнася до хигиенните условия в такива помещения, поддръжката им е задължение на органите/длъжностните лица, които са отговорни за стопанисването на сградата. Съгласно чл.388, ал.1 от Закона за съдебната власт (в редакцията съгласно ДВ,бр.33 от 30 април 2009г.) министърът на правосъдието разпределя ползването на недвижимите имоти, предоставени на съдебната власт, между отделните нейни органи и може да възлага стопанисването им на административните им ръководители.

Видно обаче от заявеното в исковата молба, както и в уточнителните такива, в тях не се сочат вреди свързани с изграждането на сградата, а иска срещу Министерството на правосъдието е насочен, тъй като същото е собственик на сградата.

По делото е представена Заповед № ЛС-04-1042 / 28. 07. 2015 г. на министъра на правосъдието, като съгласно т. II, помещенията за временен престой и изолация на задържаните лица се предоставя за ползване на Областна дирекция „Охрана“ – С..

При това положение иска срещу Министерството на правосъдието е изцяло неоснователен и като такъв следва да се отхвърли. Дори да се приеме, че същото е надлежен ответник, изложените по-долу съображения за недоказаност на иска се отнасят и за него.

По отношение на иска срещу Главна Дирекция“ Охрана“ иска е допустим, но по същество също неоснователен.

Съгласно чл. 391, ал. 5 от Закона за съдебната власт (в редакция към 2015 г.), правилата и нормите за безопасност и охрана при проектиране, строителство, реконструкция, модернизация и експлоатация на обектите на съдебната власт се определят с наредба на министъра на правосъдието, съгласувана с министъра на регионалното развитие и благоустройството.

На основание чл. 7, ал. 1, т. 4 от Наредба № 4 от 10.01.2008 г. за правилата и нормите за безопасност и охрана при проектиране, строителство, реконструкция, модернизация и експлоатация на обектите на съдебната власт, за осигуряване на безопасността и охраната в обектите на съдебната власт се обособяват и обозначават с табели зона за

сигурност с ограничен достъп - за задържани и принудително доведени лица, в тази зона се проектират и изграждат помещения за временен престой и изолация на задържани.

В случая се претендират вреди, причинени от престоя на М. на 20.11.2015 г. и на 26.11.2015 г. в арестантските помещения /помещенията за временен престой и изолация на задържаните лица/ в сградата на СРС, намиращи се в мазето, където условията са нечовешки, килията е мръсна, без въздух, без прозорци и без светлина, тъй като се намира под земята. От престоя му там се разболял тежко, изпитва страх и ужас, боли го глава, гади му се, преживял психически тормоз, вдигнал високо кръвно и се депресирал.

Съгласно писмо рег. № 1327 от 20.02.2020 г. по описа на ГД „Охрана” (стр. 181), помещенията за временен престой и изолация в СРС се намират на сутерена в сградата на СРС, [населено място], [улица], са общо 6 на брой, като 2 бр. са за пушачи, 2 бр. за непушачи, 1 бр. за жени и 1 бр. приемна. В помещенията имат изградена вентилационна система за осигуряване на чист въздух. Същото се потвърждава и от справка рег. № 7455 / 11. 10. 2016 г. на ГДО (стр. 101 от първоначалното дело), като помещенията с номера от 1 до 3 включително са с осигурени с прозорци, а в помещенията № 4 и 5 няма такива. Те се дезинфекцират, дезинсекцират и дератизират един път месечно. Почистват се веднъж седмично от хигиенистите на СРС, а през останалото време от лишени от свобода, които полагат доброволен безвъзмезден труд. Видно от тази справка, на 20. 11. 2015 г. Е. М. е настанен в помещението за изолация № 4, като е престоял в същото от 12. 30 ч. до 14. 00. и от 14.40 ч до 15.15 ч.

На 26. 11. 2015 г. Е. М. е настанен в помещението за изолация № 4, като е престоял в същото от 13. 05 ч. до 14. 55 ч., като след приключване на съдебното заседание в 16.00 часа е конвоиран до Съдебна палата – С..

С докладна записка рег. № 264 / 08. 01. 2020 г. на ГДО се сочи, че ищеца М. е настаняван винаги в килия № 4, тъй като бил непушач, както и че за периода 20-26. 11. 2015 г. служителката Ц. К., която била назначена като чистач на тези помещения е изпълнявала служебните си задължения. Освен това, веднъж месечно се извършвало дезинсекция и дератизация на помещенията, като се прилага фактура за извършената услуга.

В хода на настоящото производство, по искане на ищеца са разпитани лишения от свобода М. Г. Ц. и И. Б. И. – служител в ГДО. В показанията си свидетеля Ц. сочи, че в килиите в СРС винаги е смрад и няма прозорци, мръсно е и трябва да седиш прав, има камари боклуци по пода, останки от храна и фасове. В помещенията имало хлебарки и гризачи. Тоалетните същи са мръсни, като е виждал е урина, фекалии. Няма течаща вода в тях и се носи невъобразими смрад. Свидетелят е запознат, че след престояване там ищецът бил отвлечен и потресен, като няколко дни не се е хранил.

Свидетелят И. И., който също е посещавал помещенията за престой и изолация, като служител от ГДО сочи, че М. винаги бил настаняван в килия № 4 по негово желание, като тази килия няма прозорци. Също така сочи, че не е виждал остатъци от храна, но е виждал плъхове и хлебарки, въпреки извършваните дератизации. Соци, че сградата е много стара и пропита с влага, поради което има неприятна миризма. Твърди, че за помещенията имало назначена чистачка, която чистела един път седмично. Соци, че било мръсно, тъй като самите лишени от свобода си цапали, както и че било нормално след приключване на смяната да се чувства омърсен, но това било нормално, като

след всяка работа.

По делото също така е изискана от страна на съда, справка от началника на затвора С., дали за периода 20.11. - 30. 11. 2015 г. са регистрирани някакви оплаквания от страна на ищеца, като видно от представеното писмо (стр. 196) в медицинския журнал е регистрирано единствено оплакване на 26. 11. 2015 г. от Е. М. и поради съмнения за дясностранна слабинна херния е насочен за консултация от хирург, но М. е отказал.

Предвид така събраните доказателства, съдът намира, че са напълно неоснователни оплакванията на ищеца за лошо състояние на помещенията. Не се доказва незаконосъобразно бездействие на служители на ответниците, което да представлява изтезание, унижение и жесток психически тормоз. По време на настаняването в ПВПИ №4 на СРС за участие в съдебно заседание пред СРС на процесните дати, Е. М. не е бил поставен в неблагоприятни условия, изразяващи се в действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Няма нарушение на нормативните изисквания относно проветряването, размера, осветлението, чистота, достъпа до санитарен възел и течаща вода на ПВПИ № 4. Действително, същото няма прозорци, но М. винаги е бил настаняван там само той, по негово искане.

Няма и причинена вреда, доколкото престоят на първата дата е бил общо за 2 часа и 05 минути, а на втората дата – 1 час и 50 минути, при условия, от които няма как да бъде засегнат ищеца. При същите условия работят и служителите от личния състав на ГД „Охрана“. Действително свидетелят Ц., сочи, че условията били нечовешки и имало много боклуци, но същите всъщност са правени от самите лишени от свобода. От страна на ГДО е бил осигурен чистач, който да извърши почистването, веднъж седмично. В същото време свидетелят И. сочи, че действително имало миризма, но същата не била непоносима, като не е забелязал наличието на остатъци от храна.

В случая пребиваването в посочените условия е продължило общо по-малко от четири часа (за двете дати) , поради което пребиваването му в посоченото помещение не е достигнало до степен на изтезание. От справката, дадена в отговора на исковата молба се установява, че шестте помещения в СРС разполагат с тоалетна с две клетки и течаща топла и студена вода. По делото не бе установено, че ищецът в продължение на повече от два часа не е бил пускан до тоалетната (нито един от престоите не е бил по дълъг от този период), не се установи и че е принуждаван да седи прав, след като се установява, че в помещението е имало пейки и маса.

В същото време, видно от представената справка от Затвора С., при преглед на амбулаторните журнали, не е установено М. да се е оплакал от здравословни проблеми и да е преглеждан за периода от 20. 11. до 30. 11. 2015 г. като единственото му оплакване, е за вероятна слабинна херния, каквото обаче няма връзка твърдяното главоболие и гадене.

В Решение № 12160 / 10. 10. 2018 г. по адм. д. № 7822/ 2017 г. по описа на ВАС (отново касаещо иск на М.) изрично се сочи, че за времето от около 3 часа не може да обоснове извод, че той е претърпял такива сериозни вреди за здравето му, които да доведат до заключението, че ищецът е претърпял твърдените неимуществени вреди. В помещението, където е бил настанен за такъв кратък период от време, при условие, че той е бил изведен от там и действието е прекъснато, за да реализира правата си по чл.5 и чл.13 от Конвенцията, не може да обоснове директен извод за нечовешко или унижително отнасяне, съгласно чл.3 от ЕКЗПОС.

В този смисъл е и Решение по допустимост от 01.09.2015 г. на ЕСПЧ по жалба № 56668/2012 - К.-Х. срещу България, където изрично се казва /макар и по отношение на престой в психиатрично заведение, а не в пенитенциарно/, че всички разглеждани обстоятелства трябва да се преценяват и с оглед относително краткия период от време, прекаран от жалбоподателката в болницата - малко повече от месец. С оглед на това, Съдът приема, че жалбоподателката е преживяла неудобство в резултат на лошите условия, но не е убеден, че то е достигнало минималната степен на суровост по смисъла на чл. 3 от Конвенцията, поради което подадената жалба е явно необоснована.

Също така в § 108 на Решение от 22.05.2008 г. на ЕСПЧ по делото „А. срещу България” по жалба № 54578/2000 г., се анализира режима на който жалбоподателят е бил подложен и материалните условия на задържане в затвора в П., в продължение на малко повече от месец и половина, като Съдът счита, че страданията и трудностите, които е понесъл не са превишавали неизбежното ниво на страдания, присъщи на задържането под стража и че преживяното не е преминавало прага на строгост съгласно чл. 3 от Конвенцията.

В процесния случай, отчитайки горепосочената практика на ЕСПЧ, на базата на съвкупната преценка на събраните по делото доказателства и най вече на краткия престой на престоя в тази килия, съдът намира, че не са доказани претърпени вреди от страна на ищеца, които да са преминали прага на строгост съгласно чл. 3 от Конвенцията, поради което предявения иск се определя като неоснователен.

Не са налице законовите предпоставки за ангажиране на отговорността на ГДО и на Министерство на правосъдието за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева от всеки един от ответниците от незаконосъобразни действия и бездействия извършени на 20. и на 26. 11.2015 г. при настаняване на Е. Д. М. в ПВПИ № 4 на СРС и предявените искове следва да бъдат отхвърлени изцяло.

При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 2 от ЗОДОВ, ще следва ищеца да заплати разноските по делото, но такива не се претендират, поради което и не се присъждат.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 5 състав:

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ исковите на Е. Д. М., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С., срещу Главна дирекция „Охрана“ и срещу Министерство на правосъдието за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева от всеки един от ответниците поотделно от незаконосъобразни действия, извършени на 20.11.2015 г. и на 26.11.2015 г. при настаняване на ищеца в ПВПИ № 4 на СРС.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: